

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding water treatment bij AVR Chemie
te Rotterdam

10 januari 2002

1211-18

ISBN 90-421-0924-6

Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN ADVIES.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL, BELEID EN BESLUITEN.....	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Beleid en besluiten.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	3
4.1 Algemeen.....	3
4.2 Alternatieven.....	5
4.3 Nulalternatief.....	5
4.4 Varianten en MMA.....	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN.....	6
5.1 Algemeen.....	6
5.2 Oppervlaktewater en lucht.....	7
5.3 Duurzaamheidsaspecten.....	8
5.4 Veiligheid.....	8
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN UITVOERINGSVARIANTEN 8	
7. LEEMTEN IN INFORMATIE.....	9
8. EVALUATIEPROGRAMMA.....	9
9. VORM EN PRESENTATIE.....	10
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	10

1. INLEIDING

AVR-Chemie (AVR) heeft het voornemen de verwerkingsmogelijkheden voor haar afvalwaterverbrandingsinstallatie (WT-installatie) van caustic afvalwater afkomstig van Lyondell (voormalig Arco) en Ellba (voormalig Shell Chemie) uit te breiden. AVR wil het economisch rendement van de installatie verhogen door de acceptatiecriteria voor vloeibare afval (water)stromen te verruimen¹. Er is dus geen sprake van uitbreiding van de capaciteit, maar in het type (en vervuilingsgraad) van de te verwerken afvalstromen.

Voor de uitbreiding met nieuwe te verwerken afvalstromen zijn nieuwe vergunningen nodig ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) en een verklaring van geen bedenkingen van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Voor de vergunningen moet op grond van het Besluit milieueffectrapportage, bijlage D categorie 18.3 een m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. AVR Chemie heeft in overleg met het bevoegd gezag besloten om direct een m.e.r.-procedure te starten.

Per brief van 13 november 2001² stelden Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 14 november 2001³.

Dit advies is uitgebracht door een werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder de Commissie genoemd)⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie. Het doel van dit advies is om de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieueffectrapport aan te geven.

Bij het opstellen van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen⁵. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumomstandigheden;
- belangrijke vragen of discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

¹ AVR verbrandt in de installaties zowel afvalwater als hoogcalorisch (gevaarlijk) afval. In deze richtlijnen wordt met het begrip 'afvalstromen' beide typen vloeibare stromen bedoeld, tenzij een stroom expliciet benoemd is.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁵ Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. HOOFDPUNTEN VAN ADVIES

De volgende onderwerpen ziet de Commissie als essentiële informatie voor de besluitvorming en daarmee als hoofdpunten voor het op te stellen MER.

- AVR dient in het MER aan te geven in hoeverre verruiming van de te accepteren afvalstoffen gerealiseerd kan worden binnen de bestaande emissies⁶ naar lucht en water, te onderbouwen door de relatie te geven tussen de emissies en de samenstelling van de te verwerken afvalstoffen;
- de acceptatiecriteria en –procedure voor afvalstromen;
- de doelmatigheid van de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen, die AVR aanvullend gaat verwerken in deze installatie in vergelijking met de vigerende minimumstandaard uit het meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II (MJP GAII) en het (toekomstige) Landelijk Afvalbeheersplan (LAP). Bijzondere aandacht verdient daarbij de doelmatigheid van verwerking van specifieke laagcalorische afvalstromen; deze kunnen namelijk de calorische waarde (en daarmee het energierendement) van de totale te verwerken afvalstroom verlagen in plaats van de verhogen.

Het MER dient een zelfstandig leesbaar document te zijn, maar kan in het bijzonder richten op de wijzigingen ten opzichte van de bestaande installatie en de karakteristiek van de afvalstoffen.

De **samenvatting** is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn voor een brede doelgroep van belangstellenden en belanghebbenden en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. De samenvatting moet duidelijk kaartmateriaal bevatten.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL, BELEID EN BESLUITEN

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het huidige initiatief hebben geleid, moeten worden beschreven. In de startnotitie worden achtergronden van het voornemen en de aandachtspunten bij het huidige functioneren kort besproken.

⁶ Hier worden de bestaande werkelijke emissies bedoeld inclusief de verwachte emissies ten gevolge van verwerking van het verwachte afvalwater van Lyondell.

Ga bij de probleemstelling in op:

- de verschillen tussen de huidige en gewenste situatie, zowel vanuit operationeel, milieuhygiënisch als bedrijfseconomisch standpunt;
- de aard, herkomst en globale samenstelling van de huidige en de potentieel te verwerken afvalstromen. Het potentiële aanbod dient onderbouwd te worden met globale marktverkenningen.

3.2 Doel

De doelstelling is om meersoortige gevaarlijke vloeibare afvalstromen te kunnen verwerken, mede om het gebruik van aardgas als hulpbrandstof terug te dringen, binnen de verwerkingsmogelijkheden van de bestaande WT-installatie.

Vanuit de doelstelling moeten expliciete criteria worden afgeleid waaraan de voorgenomen activiteit en alternatieven getoetst kunnen worden. Hierbij dient de bestaande doelstelling uitgebreid te worden met doelstellingen op het gebied van luchtmissies, watermissies, kwaliteit reststoffen (inclusief het herbruikbare molybdeen), energierendement en veiligheid.

3.3 Beleid en besluiten

In de startnotitie is informatie gegeven over het te nemen besluit en de te hanteren beleidsuitgangspunten. De informatie uit de startnotitie kan verder worden uitgewerkt in het MER.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

Omdat er nu reeds afvalwater van derden mag worden verbrand dient bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieven vooral duidelijk te worden wat er hoort tot de beoogde veranderingen.

Concentreer de beschrijving van de voorgenomen activiteit op de onderbouwing van de doelmatigheid van het initiatief, de wijzigingen in acceptatie van afvalstoffen en andere wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie (emissies), het gestelde in de vorige m.e.r.-procedures en de voorwaarden uit de vergunningen.

De tekst van hoofdstuk 5 van de startnotitie biedt een goede systematiek voor de selectie van geschikte afvalstromen en een vernieuwd acceptatieprotocol. Deze systematiek kan in het MER worden gehanteerd.

Doelmatigheid

Ga bij de analyse van doelmatigheid van de geselecteerde afval(water)stromen in op⁷:

- de doelmatigheid van de voorgenomen verbrandingstechniek voor de gewenste afvalstromen, in vergelijking met de vigerende minimumstandaard uit het MJP GAI, het LAP en gangbare verwerkingsystemen in de huidige praktijk;
- bijzondere aandacht verdient daarbij de doelmatigheid van verwerking van specifieke laagcalorische afvalstromen, deze dragen tenslotte niet bij aan de verhoging van de calorische waarde van de totale te verwerken afvalstroom en kunnen het energierendement van de totale installatie verlagen;
- het aanbod van de gewenste afvalstromen versus de behoefte in de WT-installatie en de huidige en toekomstige verwerkingscapaciteit elders bij AVR, de regio en in Nederland.

Acceptatiebeleid en fysieke acceptatie

In aanvulling op de aanpak die in de startnotitie is verwoord volgen hieronder enkele punten van aandacht met betrekking tot de acceptatie van nieuw te verwerken (gevaarlijke) afvalstoffen:

- beschrijf en onderbouw de nieuwe acceptatievoorwaarden;
- beschrijf, voor zover van toepassing, de rol die menusturing heeft zodat de te verwerken afvalstoffen binnen de acceptatievoorwaarden vallen;
- beschrijf de wijze waarop controle plaatsvindt op de samenstelling van de diverse aangeboden afvalstoffen;
- welke informatie over aard en samenstelling daarbij wordt geleverd;
- of, en zo ja de wijze waarop proefnemingen met nieuwe afvalstromen plaatsvinden en de wijze waarop de milieugevolgen worden ingeschat en hoe de monitoring van de milieugevolgen van dergelijke proeven plaatsvindt.

Werking installatie

Uit de startnotitie blijkt geen reden om te veronderstellen dat de werking van de installatie wezenlijk wijzigt.

Beschrijf de installatie kort en op hoofdlijnen en ga met name in op eventuele wijzigingen in de werking en kritische parameters in de procesvoering. Besteed met name aandacht aan (wijzigingen in):

- de relatie tussen de emissies van de installatie en de samenstelling van de te verwerken afvalstromen;
- de relatie tussen het verwerken van nieuwe afvalstromen en het risico op storingen en stabiliteit van verbrandingsproces en waterreiniging;
- de wijze waarop de receptuur (brandstofmix) tot stand komt en menging van verschillende partijen (menusturing). Beschrijf daarbij welke eisen aan de receptuur worden gesteld om optimale sturing van het proces mogelijk te maken en welke fysische en chemische parameters daarbij met name van belang zijn. Maak tevens onderscheid tussen een worst-case samenstelling en de te verwachten (standaard) samenstelling van de brandstof-

⁷ Zie hiervoor ook de inspraakreactie van de Zuid-Hollandse Milieufederatie.

mix. Maak hierbij ook helder op welke punten de installatie kritisch is bij de keuze van de receptuur en hoe met deze kritische parameters wordt omgegaan;

- een duidelijk stroomschema (met gescheiden water- en massastromen);
- een massabalans met bijzondere aandacht voor zware metalen (ondermeer Hg, Cd en Mo), halogenen en halogeenverbindingen (zoals F, en dioxinen) en fosfaten;
- de wijze waarop de kwaliteit van de eindproducten tijdens en na het proces wordt gecontroleerd;
- de wijze waarop de eindproducten en reststoffen worden verwerkt en wat hun eindbestemming is;
- geef tevens aan wat de minimale en maximale capaciteit is voor een effectief proces waarmee de beoogde doelstellingen worden gehaald;
- geef aan welke hulpstoffen nodig zijn voor een goede procesvoering, waaronder die voor de conditionering van koelwater in de WT en in de waterbehandelingsinstallaties.

Transport en opslag

Beschrijf:

- de wijze van transport (per as, schip of pijpleiding), de toename van het vrachtverkeer naar de locatie en de aanvoertijden;
- de wijze en plaats van opslag van verschillende partijen afvalstromen en de aanwezige buffercapaciteit, bijvoorbeeld in geval van storingen. Aangegeven dient te worden op welke wijze bodemverontreiniging wordt voorkomen bij de opslag van afvalstoffen, hulpstoffen en asrest.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Geef aan welke preventieve en mitigerende maatregelen zijn getroffen en aanvullend kunnen worden getroffen. Ga daarbij in het bijzonder in op de waterbehandelingsinstallaties.

4.2 Alternatieven

De bestaande WT installatie vormt het uitgangspunt van dit initiatief. Uit de startnotitie wordt opgemaakt dat alternatieve technologie alleen in de doelmatigheidstoetsing wordt meegenomen. Daardoor zullen er in het MER varianten uitgewerkt worden op de voorgenomen activiteit. Dit zal dan resulteren in een voorkeursalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief (mma). De Commissie stemt in met deze aanpak, doch merkt op dat de beschouwing van alternatieve technologie in de doelmatigheidstoetsing niet beperkt mag blijven tot de technieken die bij AVR operationeel zijn.

4.3 Nulalternatief

Het nulalternatief is het alternatief waarbij de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven daarvoor niet worden uitgevoerd. Wel kan bij het nulalternatief sprake zijn van aanvullende maatregelen (van een ander karakter dan het voornemen) waarmee de doelen worden behaald. In de startnotitie wordt nog niet voldoende onderbouwd waarom het nulalternatief geen reëel alternatief is. Het nulalternatief bestaat uit de huidige situatie, aangevuld met de autonome ontwikkelingen.

4.4 Varianten en MMA

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de best bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Volg bij het ontwikkelen van het mma bij voorkeur een actieve aanpak waarbij de toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering als uitgangspunt wordt genomen.

Uitgaande van de in het MER ontwikkelde brandstofmixen (zie 4.1) dienen in het MER varianten op de voorgenomen activiteit te worden ontwikkeld, met het oogmerk (potentieel) nadelige milieueffecten van de afvalverwerking te voorkomen of mitigeren.

Daarbij kan onder meer worden gedacht aan:

- voorbehandeling van afvalwaterstromen, ter verbetering van hun calorische waarde of verwijdering van specifieke componenten die mogelijk tot opvulling of zelfs overschrijding van grenswaarden leiden;
- aanvullende maatregelen bij de rookgasreiniging, ter verdere reductie van de emissies van metalen (w.o. Hg, Tl en Cd), NO_x, SO₂, fijn stof, en/of dioxines;
- aanvullende maatregelen bij de waterzuivering, gericht op verdergaande verwijdering van organische microverontreinigingen en/of zware metalen;
- verbetering van de reststofkwaliteit of het volume niet-herbruikbare reststoffen, bijvoorbeeld door een nabehandeling van reststoffen of een gewijzigde waterzuivering;
- efficiëntere benutting van de restwarmte, bijvoorbeeld door gewijzigde processturing;
- vermindering van de risico's door opslag van afval(water)stromen.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

5.1 Algemeen

Ga bij de beschrijving van de bestaande toestand, autonome ontwikkeling en effecten met name in op die milieuaspecten die ten gevolge van dit initiatief kunnen wijzigen. Aspecten waarvoor de milieueffecten niet wijzigen hoeven

niet opnieuw volledig te worden beschreven. Geef van deze aspecten enkel aan waarom ze niet opnieuw berekend en beschreven worden. Voor dit initiatief kunnen met name de volgende aspecten van belang zijn:

- emissies naar het oppervlaktewater;
- emissies naar de lucht;
- duurzaamheid (waaronder doelmatigheid, energierendement en reststoffenkwaliteit);
- veiligheid.

Aangezien het voornemen betrekking heeft op een bestaande installatie, dient de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu mede gebaseerd te zijn op monitoringgegevens van de huidige installatie.

Bij de beschrijving van de huidige milieusituatie dient informatie gegeven te worden over de autonome ontwikkeling als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Neem hierbij ook de bestaande verwerkingstechnieken voor de voorgenomen afvalstromen en haar milieugevolgen in ogenschouw. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten (zoals het toekomstige water van Lyondell) en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed;
- aangegeven moet worden of effecten tijdelijk of permanent zijn;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten of de mate waarin effecten optreden moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst-case scenario' worden gebruikt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral moet aandacht worden besteed aan die effecten die per uitvoeringsvariant verschillen of effecten die de gestelde normen opvullen of overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;
- cumulatie van effecten, zoals met de effecten van andere bedrijvigheid op het terrein en de AVI's en draaitrommelovens van AVR-Chemie.

5.2 Oppervlaktewater en lucht

Beschrijf in het MER:

- de omvang van de bestaande emissies⁸ naar het oppervlaktewater en lucht, de maximaal vergunde lozingen en emissies en de verwachte lozin-

⁸ Hier worden de bestaande werkelijke emissies bedoeld inclusief de verwachte emissies ten gevolge van verwerking van het verwachte afvalwater van Lyondell.

gen en emissies na realisatie van het voornemen. Hanteer daarbij twee scenario's: een verwachtingsscenario en een worst-case scenario;

- breng hierbij de verwachte gemiddelde concentraties, de jaarvrachten en de piekconcentraties in het effluent en emissies in beeld. Ga ook in op de effecten van lozingen op het ontvangende oppervlaktewater en de wijzigingen in emissieniveau's ten gevolge van gewijzigde emissies;
- maak de kans op en de potentiële gevolgen van calamitaire of onvoorziene lozingen en emissies inzichtelijk;
- ga tot slot in op de mogelijke impact op de betrouwbaarheid en slijtvastheid van de installaties (ovens en rookgas- en waterreinigingsinstallaties) ten gevolge van extra verontreinigingen in het afval.

5.3 Duurzaamheidsaspecten

Geef een beschrijving van:

- het energetisch rendement van de installatie;
- de toepasbaarheid van de reststoffen, de indirecte effecten van die toepassing voor het milieu (bijvoorbeeld uitloogbaarheid bij toepassing als bouwstof, vermeden grondstoffen).

5.4 Veiligheid

Breng de mogelijke veiligheidseffecten in beeld ten gevolge van de verwerking van gevaarlijk afval in de WT-installatie.

6. **VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN UITVOERINGSVARIANTEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, varianten en de alternatieven moeten onderling én met de referentie (het nulalternatief) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de uitvoeringsvarianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de beoordelingsaspecten uit paragraaf 5.1 en de doelstellingen worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten en opbrengsten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland dienen bij het besluit voor vergunningverlening aan te geven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat AVR Chemie, zoals reeds in de startnotitie aangekondigd, in het MER een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- in het MER in te gaan op dit aspecten aan de installatie en de te verwerken afvalstoffen die wijzigen ten opzichte van de bestaande situatie en de situaties die reeds in voorgaande milieueffectrapporten zijn beschreven;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

Geef daarbij de belangrijkste zaken weer, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, alternatieven en de onderbouwing van de doelmatigheid van het initiatief;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven, de motivering van de keuze voor het mma en het (eventuele) voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in informatie.